

ESB 75 jaar

ESB bestaat 75 jaar. Op woensdag 5 januari 1916 rolde het eerste nummer van het nieuwe "weekblad voor handel, nijverheid, financiën en verkeer" van de persen. Sindsdien is het blad, met uitzondering van een korte periode aan het eind van de oorlog, toen er geen papier voorhanden was en het werken ook anderszins onmogelijk was gemaakt, elke week verschenen. Het doel van de oprichters was voor alle belangstellenden een blad uit te brengen dat het gezicht op "het groote economische gebeuren van onzen tijd" en "de economische verschuivingen, die zich in deze dagen in de internationale samenleving voltrekken", zou kunnen vergroten.

Het initiatief sloeg aan. De "Statistieken en Overzichten" van geld-, valuta-, goederen- en effectenmarkten, die aanvankelijk een groot deel van de inhoud uitmaakten, verdwenen geleidelijk uit de kolommen en maakten plaats voor onafhankelijke beschouwingen over een breed spectrum van economische onderwerpen. Wie de vergeelde jaargangen doorbladerd, stuit op heftige discussies over de conjunctuurpolitiek, het verlaten van de gouden standaard, het verlies van de koloniën of de medezeggenschap in het bedrijfsleven. Of hij vindt analyses van het milieuvraagstuk, de internationale welvaartsverschillen of het Europese landbouwbeleid, die soms nog verrassend actueel zijn. Van meet af aan heeft ESB open gestaan voor elke mening op breed economisch gebied die met toetsbare argumenten wordt onderbouwd. Die formule heeft door de jaren heen vele oorspronkelijke denkers ertoe gebracht hun gedachten aan ESB toe te vertrouwen.

Hoe boeiend de historie van ESB ook is, de voorname taak van de redactie is niet het verleden te koesteren, maar het blad verder te loodsen door de veranderende economische omgeving. Dat vraagt om regelmatige herbezinning op de redactionele formule. Immers, met de veranderingen in het economische leven verschuift de belangstelling van lezers. Bovendien wijzigt zich de samenstelling van het abonneebestand evenals de kring van auteurs. Ook het leesgedrag verandert en er verschijnen nieuwe concurrenten op de markt. Wil het blad bij de tijd blijven, dan dient het zich aan deze ontwikkelingen aan te passen, uiteraard met behoud van hetgeen waardevol is gebleken. Het jubileum van ESB bleek voor zo'n herbezinning een goede gelegenheid en in samenspraak met de Commissie van Redactie en de Commissie van Advies zijn de redactionele uitgangspunten nog eens opnieuw doordacht.

Het resultaat van die exercitie is dat ESB zijn koers wat aanscherpt, niet dat het die wezenlijk verlegt. Getrouw aan wat de oprichters voor ogen stond en wat door de jaren heen de kracht van het blad is gebleken, wil ESB een open forum blijven voor wel-doordachte en goed gemotiveerde bijdragen aan de opinievorming over een breed spectrum van economische vraagstukken. De ambitie is niet de wetenschap te dienen, maar een kruisbestuiving tot stand te brengen tussen wetenschappelijk inzicht en praktische ervaring, om op die manier tot vruchtbare

suggesties te komen voor de oplossing van praktische beleidsvraagstukken. Daarbij blijft ESB zich concentreren op de 'grote lijnen' van de economische ontwikkeling. De taal blijft Nederlands, de oriëntatie internationaal.

Binnen die formule wil ESB wel accenten aanbrenge. In het licht van de steeds verdergaande internationalisatie van de economie zal het niet verwonderden dat analyses van de internationale conjunctuur, de internationale economische betrekkingen, trends op financiële markten, het Europese integratieproces, de ontwikkelingen in Oost-Europa en andere delen van de wereld in ESB 'topics' zullen blijven. Een tweede prioriteit is dat strategische ondernemingsvraagstukken, management en organisatie, sectoranalyses en studies van afzonderlijke markten in ESB een wat zwaarder accent zullen krijgen. Dit weerspiegelt het groeiende bewustzijn dat veel praktische beleidsvragen zich niet lenen voor een macro-economische beschouwingwijze, maar kennis en inzicht vereisen van specifieke sectoren of markten. ESB hoopt daarmee tevens een nauwere aansluiting te vinden bij de ervaringswereld van bedrijfskundigen en bedrijfseconomen.

Het bevorderen van de discussie is de derde prioriteit. Kritische toetsing van argumenten door middel van openbare discussie is nog altijd de koninklijke weg naar verbetering van de kwaliteit van de besluitvorming. ESB heeft als forum van discussie over belangrijke economische beleidsvragen een reputatie te verliezen. Waar enigszins mogelijk, zal ESB het economische debat in de lage landen van stimulanzen blijven voorzien.

De vierde beleidslijn is het accent op de economische actualiteit. Daarmee kan de levendigheid van ESB nog verder worden vergroot. Belangrijke economische gebeurtenissen zullen, systematischer dan tot nu toe gebeurde, van commentaar worden voorzien. Met ingang van dit nummer verschijnt daarvoor in elke aflevering een apart gedeelte "Economie deze week", waarin het economische nieuws door deskundige auteurs wordt belicht. Niet in een poging om de dagbladen te dupliceren, maar er een extra dimensie aan toe te voegen.

Last but not least, worden hoge eisen gesteld aan de toegankelijkheid van de artikelen. Het aanbod van economische informatie is overweldigend, de tijd van de lezer beperkt. De kracht van ESB moet liggen in de selectie van wat belangrijk is en in de heldere en beknopte weergave daarvan. Dat betekent dat het informatiegehalte van de artikelen in ESB relatief hoog is. In de behoefte aan economisch amusement wordt door andere tijdschriften ruimschoots voorzien.

Naast de inhoudelijke vernieuwing van ESB is ook aandacht besteed aan het uiterlijk, om de fysieke aantrekkelijkheid van het blad te vergroten. Met deze veranderingen gevoegd bij de inzet van originele auteurs, een enthousiaste redactie en trouwe lezers moet ESB weer jaren vooruit kunnen.

L. van der Geest